

Osio 1

Vastaa alla oleviin väitteisiin oikein/väärin. Oikeasta vastauksesta saa yhden pisteen, väärästä tai tyhjästä vastauksesta vähennetään puoli pistettä.

1. IPR-oikeuksien suojaamisessa Suomessa kotipaikan omaava hakija voi valintansa mukaan hakea suojaajaa joko kansallisen suojamuodon tai kansainvälisen suojajärjestelmän kautta.
 - a. Geneven asiakirjan mukainen kansainvälinen mallioikeushakemus tulee aina jättää suoraan WIPO:lle. (Väärin, voidaan jättää myös PRH:n kautta)
 - b. Euroopan patenttisopimuksen mukainen patenttihakemus voidaan jättää myös Patentti- ja rekisterihallitukselle toimitettavaksi Euroopan patenttinvirastolle. (Oikein)
 - c. Kansainvälinen patenttihakemus voidaan tehdä myös Patentti- ja rekisterihallitukselle. (oikein)
 - d. EU-tavaramerkkiä koskeva rekisteröintihakemus Suomesta voidaan tehdä myös PRH:lle, joka toimittaa sen EU:n teollisoikeusvirastolle (EUIPO). (Väärin, tehtävä suoraan EUIPO:lle)
 - e. Eurooppalaista hyödyllisyysmallia koskeva hakemus tulee jättää suoraan Euroopan patenttinvirastolle (väärin, EPO ei käsittele hyödyllisyysmallihakemuksia)
2. Matti oli työtehtäviä suorittaessaan keksinyt menetelmän xx toiminnan parantamiseksi. Hän oli tehnyt keksintöilmoituksen työnantajalleen Yritys X:lle.
 - a. Työnantaja voi ns. etuoikeusvuoden kuluessa ilmoittaa ottavansa oikeudet keksintöön. (väärin)
 - b. Jos Yritys X ei ota oikeuksia keksintöön, Matti voi hakea ja saada keksimälleen menetelmälle hyödyllisyysmallisuojan. (väärin, HM –suoja ei saa menetelmille)
 - c. Yritys voi sopia Matin kanssa, että Matille suoritetaan korvaus keksinnöstä vasta, kun keksinnölle on myönnetty patentti. (väärin)
 - d. Matti vie korvausasian työsuhdekeksintölautakuntaan, jonka päätös korvauksen määrästä on molempia osapuolia sitova. (väärin, ei ole sitova vaan suositus)
3. Pariisin yleissopimus solmittiin vuonna 1883 ja siihen on liittynyt jo 177 valtiota.
 - a. Yleissopimuksella luotiin ylikansallinen järjestelmä, joka ei salli jäsenvaltioiden poikkeavan sopimuksen mukaisesta suojasta. (Väärin)
 - b. Pariisin yleissopimusta hallinnoi Maailman henkisen omaisuuden järjestö WIPO. (oikein)
 - c. Pariisin yleissopimus sisältää 6 kuukauden pituisen ns. sopimusetuoikeussäännösten keksintöjen, tavaramerkkien ja mallien osalta. (väärin, keksintöjen osalta 12 kk)
 - d. Pariisin sopimus perustuu kansallisen kohtelun periaatteelle. (oikein)
4. Vain graafisesti esitettävä merkki voidaan rekisteröidä tavaramerkkinä. (Väärin; uusi TM-laki ei vaadi enää graafisen esittämisen vaatimusta)
5. Suomessa rekisteröidyn tavaramerkin haltija voi kieltää Norjassa liikkeelle laskemiensa tavaroiden myynnin Suomessa (Väärin; yksinoikeus sammuu ETA-alueella liikkeelle laskettujen tuotteiden osalta)
6. Tarkastele oheista merkkiä ja vastaa alla oleviin väittämiin.

- a. merkki perustuu neuvoston asetukseen maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden maantieteellisten merkintöjen ja alkuperänimitysten suojasta. (väärin; perustuu neuvoston asetukseen maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden rekisteröimisestä aidoiksi perinteisiksi tuotteiksi)
 - b. Suomessa Lapin puikula on saanut tällaisen suojan (väärin, Lapin puikula suojattu SAN-suojalla)
 - c. Suojauksella korostetaan tuotteen perinteistä koostumusta tai perinteistä valmistustapaa (Oikein)
 - d. Suojan myöntää Euroopan komissio. (Oikein)
7. Teollisoikeudellisen suojan hakemiseen ja oikeuksien ylläpitämiseen liittyy Patentti- ja rekisterihallitukselle suoritettavia maksuja.
- a. Tavaramerkkihakemuksesta on suoritettava hakemusmaksu hakemispäivän saamiseksi. (oikein)
 - b. Hyödyllisyysmallirekisteröinti tulee uudistaa maksamalla uudistamismaksu vuosittain. (Väärin)
 - c. Jos mallin luoja hakee mallisuoja ja hakemusmaksun suorittaminen tuottaa hänelle huomattavia taloudellisia vaikeuksia, voi PRH myöntää vapautuksen hakemusmaksusta. (väärin)
 - d. Jos patentti raukeaa maksamattoman vuosimaksun johdosta, patentti on lopullisesti menetetty eikä asialle ole enää tehtävissä mitään. (Väärin; 71a § mukainen esitys)
8. Firman X tuotteet ovat vaatepesuloiden laitteita ja järjestelmiä. Firman muotoilun parissa työskentelevä Matti Muotonen kuvaa keksintöilmoituslomakkeella firman toimitusjohtajalle Tiina Tirehtöörille yrityksen uuden tuotteen ulkomuodon piirustuksella ja lyhyellä selityksellä 1.4.2018. Lomakkeessa kuvattu design on erittäin näyttävä ja tulee varmasti parantamaan tuotteen myyntiä. Tirehtööri kehuu 1.5.2018 Muotosen tekemää työtä yleisellä tasolla yrityksessä, mutta ei mainitse keksintöilmoitusta erityisesti, mikä miellyttää Muotosta. Tirehtööri herää 15.10.2018 siihen, ettei ole vastannut mitään keksintöilmoitukseen ja hän soittaa sinulle samana päivänä hädissään, koska pelkää designin jäävän nyt työntekijälle. Miten neuvot toimitusjohtaja Tirehtööriä?
- mallivastaus:
- a. jos katsottaisiin, että kyseessä olisi patentoitavissa oleva keksintö, Muotoselta voi aina pyytää lisää aikaa keksinnön oikeuksien varaamiselle, mihin Muotonen ehkä suostuisi mm. hyvän esimiespalautteen takia.
 - b. jos taas katsotaan, että tuotteen ulkomuoto pelkkänä designinä ei ole todennäköisesti patentoitavissa oleva keksintö, TSKLaki ei laisinkaan sovellu, joten sen määräajoilla ei ole merkitystä. Pelkkä keksintöilmoituslomakkeen käyttö ei tee siinä esitetystä asiasta TSKL:n piiriin kuuluvaa.
 - c. Työntekijän tekijänoikeuden alle kuuluvat työn tulokset tulee tietysti siirtää yritykselle kuuluviksi esim. kirjaamalla asia työsopimukseen.
9. Firman X taloustilanne on kehno. Insinööri Kati Kehittäjä keksii erittäin hyvän X:n toimialaan liittyvän menetelmän, joka on todennäköisesti patentoitavissa ja kuvaa sen toimitusjohtaja Tirehtöörille. Tirehtööri innostuu asiasta kovasti. Kehnon kassatilanteen takia hän päättää kirjoittaa asiaan liittyvän

patenttihakemuksen itse ja postittaa sen PRH:hon saaden sieltä postitse hakemuksen vastaanottamiseen liittyvät asiakirjat (hakemuspäiväksi merkitty niissä 1.11.2017) sekä kehotteen maksaa hakemusmaksu ja ensimmäiset vuosimaksut. Tirehtööri kuitenkin unohtaa kyseiset maksut täysin ja onnistuu vielä hukkaamaan asiaan liittyvän myöhemmän, ennen 1.10.2018 vastaanotetun kirjeenvaihdon ennen niihin perehtymistä. 2.10.2018 hän muistaa asian ja pelästyy asian täydellistä unohtamista. Tirehtööri purkaa sydäntään insinööri Kehittäjälle, joka haukkuu tirehtöörin pystyyn todeten, että Tirehtööri ei saisi edes jättää suomalaista patenttihakemusta PRH:hon, koska ei ole patentti- tai teollisoikeusasiamies. Sitten tirehtööri soittaa hädissään sinulle. Miten neuvot TJ Tirehtööriä asiassa?

mallivastaus:

- a. hakemuksen voi yrittää saada vireille vielä vetoamalla PatL 71a §.
- b. yrityksen nimissä toimiva voi jättää yrityksen nimissä patenttihakemuksen ilman asiamiestä tai asiamies-statusta
- c. prioriteettivuosi on edelleenkin voimassa ja maksujen laiminlyönti ei vaikuta 1.11.2017 jätetyn hakemuksen statukseen prioriteettihakemuksena. Kannattaa siis antaa jätetyt asiakirjat pat.asiamiehelle ”stilisoitavaksi” uutta FI-hakemusta varten, kansallisia hakemuksia tai PCT-hakemusta varten.
- d. jatkohakemusten ”yrittäminen itse” ei ole suositeltavaa, eikä se ole EPO-hakemusta ja PCT-hakemusta lukuunottamatta mahdollistakaan.

10. Firman X toimitusjohtaja Tiina Tirehtööri masentuu patenttijärjestelmään tehtävien muutosten myötä. Hän käy liikesalaisuuksiin liittyvässä koulutuksessa ja innostuu liikesalaisuudesta suojamuotona kovasti. Firman X tuotteet ovat vaatepesuloiden laitteita ja järjestelmiä. Hän soittaa sinulle kertoen, että on päättänyt lopettaa tuotteisiinsa liittyvien keksintöjen patentoinnin kokonaan ja aikoo käyttää jatkossa tuotteittensa suojaksi ainoastaan liikesalaisuutta. Miten neuvot TJ Tirehtööriä asiassa?

mallivastaus:

- a. Liikesalaisuus sopii firmasta X ulos laskettavien tuotteiden suojaksi huonosti, koska kyseisten tuotteiden rakenne ja toiminta voidaan hyvin todennäköisesti selvittää.
- b. Liikesalaisuus voisi tulla kyseeseen, jos pesuloiden ja niiden henkilökunnan välillä voidaan sopia laitteisiin liittyvästä salassapidosta - kyseessä (pesulajärjestelmä/laitte) ei ole välttämättä kuluttajatuote. Tämä on todennäköisesti käytännössä vaikeaa, riippuu pesuloiden määrästä, niiden osaamisesta teknisten sopimusten noudattamisessa jne.
- c. Muutenkin liikesalaisuus edellyttää, että myös firman X sisällä on ryhdytty toimiin liikesalaisuutena pidettävien asioiden salaamiseksi esim. niihin pääsyn osalta (vain rajattu osa henkilökuntaa).
- d. Jos firman tuotteiden valmistamiseen firman X sisällä liittyy keksinnöllisyyttä, tällaiset valmistusyksityiskohdat kannattaa toisaalta hyvinkin suojata liikesalaisuuksina, kohta c. yllä huomioiden.

Osio 2

Saat seuraavan sähköpostin:

”Tervehdys,

Olen käyttänyt asiamiestä Zeke Zetra asiamiestoimistolla Lintu ja Kala yritykseni tavaramerkkien suojaamiseen Suomessa, enkä ole enää tyytyväinen palveluun.

Zeke Zetra on hidas, raportoi välipäätökset hitaasti, raportoimiseen saattaa mennä jopa yksi viikko, eikä hän vastaa välipäätöksiin välittömästi sen jälkeen, kun olen antanut ohjeet vastaamiseen. Lisäksi voi mennä monta päivää ennen kuin hän vastaa tiedusteluihini asian etenemisestä.

Tästä syystä olen ryhtynyt itse seuraamaan tavaramerkkihakemusten käsittelyä Patentti- ja rekisterihallituksessa ja olen itse ollut yhteydessä Patentti- ja rekisterihallituksen lakimieheen, joka hoitaa asiaa Patentti- ja rekisterihallituksessa hakemusten käsittelyn nopeuttamiseksi.

Sen jälkeen, kun asiamies Zeke Zetra sai tietää tästä hän syyttää minua asioiden sotkemisesta ja tämän jälkeen yhteistyö on vaikeutunut. Tästä syystä haluan siirtää yritykseni tavaramerkkien hoitamisen teidän patentti- ja tavaramerkkitoimistoon.

YT

Rane Markka ”

Vastaat viestiin ja ilmoitat että sinulla ei ole esteitä asiakkuuden vastaanottamiselle.

Pyydät Rane Markkaa lähettämään asiamiehisyiden siirtoviestin Zeke Zetralle, jossa ilmoitetaan, että tarpeelliset tiedot ja asiakirjat siirretään sinulle.

Zeke Zetra lähettää tämän asiamiehisyiden siirtoviestin perusteella tarpeelliset tiedot ja asiakirjat sinulle ja lähettää lisäksi 5000 euron laskun Rane Markalle asiamiehisyiden siirtämisen kuluista.

Myöhemmin Zeke Zetra kertoo, että siirron aiheuttaman suuren työmäärän vuoksi yhden valituksen määräpäivä oli mennyt huomaamatta ohi, vaikka ohjeet valituksen tekemiseen oli annettu.

Rane Markka pyytää apua valituksen kirjoittamisessa Teollisoikeusasiamieslautakunnalle asiassa. Onko Zeke Zetra menetellyt vastoin hyvää asiamiestapaa ja jos on, mihin asioihin voit vedota Zeke Zetran toiminnassa?

Kysymys: Onko Zeke Zetra menetellyt vastoin hyvää asiamiestapaa, ja mihin asioihin voit vedota Zeke Zetran toiminnassa?

Kommentit

1. 1 viikko ei ole pitkä aika välipäätöksen raportoimisessa, koska raportointi vaatii tavallisesti sen, että välipäätöksen asiasisältöön perehdytään huolellisesti, jotta raportoimisessa voi antaa oikean suosituksen välipäätösvastinetta varten.

2. Lisäksi useita päiviä ei ole kohtuuton aika, koska ZZ voi olla tiedustelun vastaanottamisen aikana tilanteessa, jossa ZZ ei kykene vastaamaan. Tällaisia tilanteita ovat esimerkiksi oikeudenkäynnin pääkäsittely.

Mikäli valitus perustuisi pelkästään em. asioihin, valitus ei johtaisi toimenpiteisiin Teollisoikeusasiamieslautakunnassa. Tästä syystä näistä asioista ei anneta pisteitä.

Zeke Zetra on kuitenkin tehnyt 2 virhettä:

1. Laskuttanut 5000 € asiamiehisyden siirrosta:

a. Perustelut esim. Laki auktorisoiduista teollisoikeusasiamiehistä 8 § 1) ”tarpeettomia kustannuksia aiheuttamatta” ja/tai Hyvää asiamiestapaa koskevat ohjeet kohdan 4,6 Menettely tehtävästä luovuttaessa 2 mom. ”joka saattaa vahingoittaa asiakkaan etua”

b. 1 p virheen havaitsemisesta ja 1,5 p perusteluista

2. Ei ole ottanut huomioon määräaika valitukselle:

a. Perustelut esim. Laki auktorisoiduista teollisoikeusasiamiehistä 8 § 1) ”hoitaa saamansa toimeksiannot huolellisesti” ja/tai Hyvää asiamiestapaa koskevat ohjeet kohdan 4,6 Menettely tehtävästä luovuttaessa 2 mom. ”joka saattaa vahingoittaa asiakkaan etua”

b. 1 p virheen havaitsemisesta ja 1,5 p perusteluista

Osio 3

Tehtävä 2 (TRIPs)

Yritys A on hakenut patenttia valtiosta Y. Valtion Y patenttivirasto myönsi patentin. Patentti kuitenkin aiheutti valtio Y:ssä kohua. Patentti nimittäin koskee uutta valmistusteknologiaa, joka huomattavasti tehokkaampana ja laadultaan paremmat tuotteet mahdollistavana menetelmänä uhkaa Y:n kansallisesti tärkeää teollisuutta. Jos Y:n keskeiset yritykset eivät voi käyttää kyseistä A:n patentoitua teknologiaa tuotannossaan, niiden on vaikeaa myydä tuotteitaan omassa maassaan tai viedä tuotteita muihin maihin.

Kohun seurauksena valtio Y hyväksyi asetuksen, jonka perusteella kyseisen teknologian kaltaiset keksinnöt (tietyt tuotantomenetelmät) eivät ole patentoitavissa Y:ssä. Patentointia koskeva rajausta koskee keksijöitä ja hakijoita, jotka eivät ole valtion Y:n kansalaisia. Lisäksi asetuksessa säädetään patentinhaltijan yksinoikeuksia koskevasta rajoituksesta, joka koskee kyseisten tuotantomenetelmien hyödyntämistä yrityksissä, joissa määräysvaltaa käyttää Y:n kansalainen tai Y:n valtio.

Asetuksen seurauksena valtion Y keskeiset yritykset voivat vapaasti hyödyntää A:n patentoimaa teknologiaa tuotannossaan ja myydä sillä valmistettuja tuotteita Y:n alueella. Samalla Y:n keskeiset yritykset voivat patentoida omia tähän teknologian alaan kuuluvia valmistusmenetelmiä ja panna niitä täytäntöön ulkomaisia kilpailijoita vastaan. Y:n keskeiset yritykset ovat hyödyntäneet näitä asetuksen luomia mahdollisuuksia ottamalla käyttöönsä A:n patentoiman menetelmän ja patentoimalla sitä koskevia parannuksia Y:ssä.

Yritys A on nostanut loukkauksen keskeisiä Y:n valmistajia vastaan koskien patentoidun tuotantomenetelmän loukkausta. Kyseiset vastaajat kiistattomasti loukkaavat A:lle myönnettyä patenttia, mutta oikeudenkäynnissä vastaajat ovat vedonneet säädettyyn asetukseen patentin kumoamiseksi ja siihen, että niiden toiminta joka tapauksessa ei muodosta loukkausta, koska vastaajien toimintaa koskee yllä käsitelty tuotantomenetelmien hyödyntämistä koskeva rajoitus.

Valtio Y ei kuulu Euroopan unioniin eikä ole osapuoli Euroopan patenttikonventiossa. Valtio Y kuitenkin kuuluu maailman kauppajärjestöön, WTO:hon. Y:n perustuslain mukaan valtiota sitovat kansainväliset sopimukset menevät mainittujen kaltaisten asetusten edelle ristiriitatilanteissa ja ovat suoraan sovellettavaa oikeutta. Valtio Y:ssä on riippumaton tuomioistuinjärjestelmä, joka kunnioittaa kansainvälisiä velvoitteita tulkinnoissaan ja muuten hyödyntäen kaikkia perustuslain sille tarjoamia mahdollisuuksia.

Mihin WTO-jäsenyyteen liittyviin kansainvälisiin immateriaalioikeutta koskeviin velvoitteisiin A voisi tuomioistuimessa vedota, kun se ottaa kantaa vastaajien yllä mainittuun asetukseen perustuviin väitteisiin? Itse asiaa ei ole vastauksessa tarkoitus ratkaista.

[Vastaus: TRIPS-sopimuksessa seuraavat vaatimukset 1) kansallinen kohtelu, 2) kaikkiin teknologian aloihin kuuluvien keksintöjen patentoitavuus, 3) patentinhaltijan yksinoikeudet, 4) 3-kohdan testi koskien poikkeuksia yksinoikeuksista]